

קלטת 5א

...אני מסרתי את נפשי להיות עם רבי ישראל, כי אני הייתי לבד בלי כלים
אני לא עזבתי אותו פסיעה, איפה שהוא הלך, הלכנו ביחד, כן, מטבריה לצפת, כן
היה שיחה בפי הבריות "הנה ברסלב, הנה זוג ברסלב"
זה היה סימן שהלכנו ביחד, זה היה הגושפנקא על ברסלב
ורבי ישראל כל, כל, כל.. צפת וטבריה, כל העולם
לא.. היה לו שם אחר, היה לו הרבה שמות, ישראל הלפרין זה השם המשפחה
וגם כן באומן קראו אותו צ'ק, רבי ישראל צ'ק
צ'אק זה לשון פריילך (שמח)
[צ'ק זה שמחה]
שמחה כזו, שמחה גדולה
[ברוסית, צ'ק זה רוסית]
צ'ק זה, כן צ'ק
אז קראו אותו רבי ישראל צ'ק
ובארץ ישראל קראו אותו בכל מקום, הוא היה גר בירושלים
אחר כך עבר מירושלים למירון, לצפת
בשביל כמה סיבות השם יתברך.. הוא, הוא לא האריך ימים
הוא, הוא היה יכול להיות במירון, ואני בטבריה ולא להכיר אחד את חברו, כן
והשם יתברך רצה שיהיה, אז הוא סיבב סיבות
הביאו אותו לבית שלי, ונעשה מזה מה שנעשה, כן
מה שהיה, אן לי דיבורים ואין לי כח, אין, אלה דיבורים רוחניים, דיבורים רוחניים זה אי אפשר ל.. כן
זה כולו רוחני, כולו נשמה, כולו אמת
והשם יתברך סיבב, הוא.. טיגנו אותי מאד האבא והאמא והמשפחה וכל העולם
הייתי מטוגן מאד
[אה, טיגנו, טיגנו]
כן, אבל אני לא ידעתי מה זה, לא ידעתי מדוע, לא ידעתי
אם הייתי יודע אז מה שאני, מה שאני רואה עכשיו
[היית מבקש עוד]
הייתי, כן
[עוד תביאו, תביאו עוד ביזיונות]
אה, הייתי, הייתי.. כן
אבל ברוך השם אני, אני יודע את ערכי, שאני כל כך, אני אינני רוצה ש.. שיש..
שהבנים שלי ישמעו מה שאני מדבר, הם חושבים שהאבא שלהם הוא, הוא גדול, הוא..
נו, אבל אני יודע האמת, קשה לי, היה קשה לי לקבל "תלמידי היקר", כן
וגם כן "עליך אמרתי"
בזמן שמצאתי את ה.. את הפתק, היה זקנים אנשי שלומנו בירושלים, רב שלמה ווקסלר
[נפתלי כהן]
ועוד זקנים, כן, נפתלי כהן ורב נתן, רב נתן בן, בן רב פנחס ישעיה, רב נתן
שהוא.. גיטלה, הוא לקח את גיטלה, כן, הוא היה..
ברסלב, ברסלב אמת, ברסלב, לא, לא, לא סתם ברסלב
[הוא יודע גם מן הפתק? הוא יודע מן הפתק?]
רב נתן? אינני יודע, אינני יודע, אינני זוכר, אבל..
אבל זה אני בטוח שאני הראיתי לרב שלמה, כן, כמו עכשיו
אני רואה את זה כמו, כמו עכשיו, אנחנו (לא מבין) נפתלי

כמו אנחנו עכשיו יושבים כאן עכשיו כאן, וככה אנחנו ישבנו
 אצל {הארון עם ספרים, כן, ליד אחד השני}
 והיה מרחק גדול, אני הייתי כלום, והוא היה בעל מח גדול
 והיה לו כבוד גדול, כן, הוא היה איש קדוש
 אני ממש אני חייתי אצלו, ראיתי איך שהוא אוכל, אז אני היה לי, ואני היה לי פלא
 איך הוא חי? איך הוא נמצא בעולם? איך הוא חי? איך יש לו קיום?
 ראיתי מה ש.. איך הוא אוכל בקדושה כזו
 כן, לא, לא רגיל כמו שאנחנו אוכלים, הוא היה עניין.. כן
 אבל אף על פי כן, אף על פי כן
 היה בו הטבע המדינה {אצל ה..} הוא היה מגרמניה
 ושמה אין, יש להם עניינים עקשנות של, שלא..
 שהם עקשנים בדעתם ואי אפשר, אי אפשר לשנות אותם
 יש, יש (לא מבין)
 [אני יש לי תקווה אני נולדתי, אני נולדתי בארץ וההורים שלי הם גם מגרמניה
 יש לי תקווה לצאת מזה? אני מקווה שלי יש תקווה]
 על כל פנים אפילו מגרמניה יכולים..
 [אצל רבינו, אצל רבינו אפשר]
 אבל, אבל יכולים לטעות, יכולים לטעות
 [..]
 הוא, הוא לא נסע לרבינו, הוא היה יכול, היה לו כסף, הוא היה יכול לנסוע, כן
 אבל הוא, הוא היה למדן גדול, הוא היה בקי וחכם בתורה והוא, הוא, הוא היה אצלו..
 הוא החליט דין, דין, דין תורה שאסור לצאת מארץ ישראל, יוא
 אבל יש עניינים, כן, אסור
 אבל כתוב בפירוש בשביל רבי, אם יש לו מחוץ לארץ רבי, רבי מובהק יותר מארץ ישראל, יכול..
 ועל כל פנים
 [רבינו בשביל כל דור ודור הוא הרבי המובהק עד ביאת משיח]
 (לא מבין)
 [ואחרי ביאת משיח]
 אבל אני הייתי ביחד אתו, אבל.. ואני ידעתי שיש לו חסרון, אבל אי אפשר להוציא אותו מזה
 כן, אז... כן, נתתי לו ככה, ראיתי מרבי שלמה ככה, רק בלי להגיד, כן
 אני יושב אתו ביחד ומדבר אתו הכל מה שממש..
 מה שהבנתי שלא צריכים לקבל, אז לא היה שום ערך, לא קיבלתי מה
 מה שאני הבנתי שזה לא, לא.. כן
 כל העניין של רבינו הוא למעלה מן הטבע
 כל דיבור שגילה, אפילו מה שכבר יש (לא מבין) אבל זה, זה שיצא מפיו
 התורות שלו, העולם לא יודעים, הם חושבים שזה..
 "נועם אלימלך", זה קדושה, "קדושת לוי" מהרב מברדיטשוב
 מה, מה? הוא היה יותר מ"קדושת לוי"?
 כן, העולם לא.. כן
 יש עוד ספר, יש "ליקוטי מוהר"ן" גם כן, כמו שיש "קדושת לוי"
 "נועם אלימלך", ככה יש "ליקוטי מוהר"ן"
 אבל זה עניין מיוחד..
 זה, זה רבינו הקדוש אמר:
 "אני, אני סוד מכל העולם"
 אפילו הרב מברדיטשוב היה גאון וצדיק, כן
 ורבינו הקדוש שיבח אותו

אבל, אבל אם היה יודע מרבינו, הוא היה סוד
אם היה יודע מרבינו, הוא היה כמו רבי נתן תלמיד, תלמיד רבינו בתכלית הביטול, כן
אבל ככה הוא היה אצלו, כן, שהוא גדול הדור, שהוא פאר הדור, כן
אבל יש עניין נעלמים, רוחניים, יש עניינים פלאים נעלמים מהעולם, כן, כן
וזה עניין רבינו, כל נפש שזוכה להתקרב לרבינו באמת, זה עניין פלא
כי, כי, כי רבינו הקדוש יש לו עסק אם כל אחד ואחד
הוא, הוא מדריך אותו כמו שצריכים, כמו שצריכים להדריך אותו, כן
כל אחד ואחד, זה עניין..

רבינו הקדוש מדבר מזה ב"ליקוטי מוהר"ן", ב"ליקוטי מוהר"ן"
הוא, הוא מפרש הפסוק:
"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל", אתה זוכר את זה?
[באיזה תורה?]

כל דיבור של הצדיק

[כן]

בכל, בכל דיבור הוא, הוא מדבר דיבור אחד, והוא, והוא, ואתה מקבל
[אה, מה שאתה צריך]

מה שאתה צריך, כן

הוא ככה, בהדיבור של הצדיק הוא כל אחד, הוא..

[..]

יש בו הכל, כל, כל מה שכל אחד צריך, בדיבור אחד, כן, כן

ורבינו הקדוש מפרש זה הפסוק, פסוק בדברים..

[כן, "אלה הדברים"]

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל"

הדברים שדיבר משה? אל כל ישראל, כל אחד מה שהוא צריך!

"אל כל ישראל"

"אל כל ישראל"

כל אחד מוצא מה שהוא צריך, כן

אוי וי, אוי...

...וגם כן אני איש פשוט

אני משוקע בכל, בתאוות אכילה, אני, אני לא אכלתי

[אתם חולים, אתם חולים עכשיו, חולה מסוכן]

עכשיו, אבל קודם היה, אני, אני לא, אני לא רוצה כל כך להתפרסם, מי אני?

[אה, אבל באמת..]

מה. מה? באמת?

[אף פעם לא נסיתם לצאת קצת מאכילה קצת? וודאי שנסיתם]

ככה, היה לי רצון

[נו, ברוך השם..]

אבל.. אבל..

[העיקר זה רצון, אצל רבינו הרצון הוא העיקר]

אבל..

[רצון, רצון, רצון זה דבר גדול אצל רבינו]

היה לי רצון, אבל לא... יש עניינים שאסור לגלות, שאסור.. כן

[זה גדולתו של רבינו]

כן

[אתם הגדולה של רבינו]

כן, כן
 [אדרבא, אדרבא זה הגדולה]
 כן, כן, זה
 [שרבינו ירד אליכם והוא יכול להגיד..]
 "תלמידי היקר"
 ["תלמידי היקר"]
 "תלמידי היקר", היה יכול להיות הפתק בלי "תלמידי היקר",
 "מאד היה קשה לי לרדת אליך להגיד לך"
 מה זה? באמצע הוא מוסיף "תלמידי היקר"?
 [זה הרצון, זה הרצון, זה הרצון, זה הרצון שלכם]
 מה זה?
 [זה הרצון שלכם]
 נו, נו, לברמנש יכול לקבל את זה?
 מה? הוא אינו למדן, אינו, הוא איש פשוט
 מה? "תלמידי היקר"? "ועליך אמרתי"?
 כן, כמו, כמוני, כמו שאני יודע
 הוא, הוא גם כן חושב את זה, אה, זה ראוי להיות לוי יצחק
 הפתק היה צריך להיות ללוי יצחק, אבל לא ישראל בער
 מזה רואים התחזקות כזה, שרבינו הקדוש.
 כמו אצל השם יתברך, כתוב, יש פסוק:
 "אשכון את דכא" מי שהוא מדוכא, כן, עד דכא, הכי דכא, דכא, דכא, כן
 "אשכון את דכא"
 וככה..
 ורבי נתן, רבי נתן הוא היה אצלו בתכלית הביטול
 הוא ראה קדו.. את האור של רבינו, הקדושה של רבינו, הוא..
 אז הוא, הוא היה בעניויות כזה, וגם כן היה קשה לו לקבל "תלמידי היקר", כן
 רבי נתן, רבי נתן הוא היה אצלו אפס ואין
 כי אי אפשר להיות בלי רבינו, רבינו הקדוש הוא, הוא, הוא..
 הוא ראה את גדולת רבינו, אז הוא נתבטל לגמרי!, כן, כן
 לא היה לו שום, שום, שום מחשבה של כבוד, של, של גאווה, של..
 אני, אני, אני תלמיד רבינו הקדוש, אני זוכה לשמוע תורות כאלו, מעשיות כאלו
 והוא היה אפס ואין, הוא הבין שהוא רחוק מהשם יתברך לגמרי
 נגד רבינו? הוא.. כן
 כן, אבל הוא היה גאון, אבל אני, אני לא כלום, אני לגמרי..
 אדרבא הוא, הוא היה עניו, זה, זה (לא מבין) זה חכמה גדולה
 איש כזה יהיה, יהיה אפס ואין? איך זה? זה למעלה מן הטבע, זה רבינו הקדוש האיר עליו
 רבינו הקדוש {....} כלי כזה, "אשכון את דכא", שיהיה אצלו אפס ואין, כן
 אם לא, אז לא יכול לקבל מרבינו, כן
 ואני אפס ואין ממש, הוא היה גאון, אבל.. ואני ממש כלום
 וזה הפתק בא פתאום, בלי, בלי, בלי הכנה, כלום
 היה מעשה של שבעה עשר בתמוז, כמו שכתוב בהפתק:
 "וסימן י"ז בתמוז" כן
 {.....}, אני לא יכול לספר לך, מה? אני הייתי מסוכן מאד
 זה דיכא, הייתי מדוכא כזה, שהייתי חולה נפש
 ונפלתי לעצבות כזה, לשיברון לב כזה, שבלי רפואה, אין, אין, אין רפואה לזה, אין, כן
 אני הייתי מזה כמו, כמו... ומזה נברא הפתק

ורבינו הקדוש אומר ב"ספר המידות":
"מי שעובר עבירה ומתבייש בה", ומתבייש בה, כן
"מוחלין לו על כל עוונותיו!"
זה ב"ספר המידות"
אז הצער והבושה והדיכאון שהיה לי מזה, זה, זה, זה היה, היה מכפר על כל עוונ.. על כל..
ככה אומר רבינו, ככה כתוב ב"ספר המידות", אז, אז, אז לא, לא חידוש שהוא כותב
שהוא, שהוא מדבר אלי בלשון כזה:
"תלמידי היקר", "ועליך אמרתי"
אני היה לי צער כזה
[בושה]
כן, וגם כן אני לא יכולתי להיות לי גאוה, לא יכולתי
כי אני הכרתי את הערך שלי, (לא מבין)
וגם כן רבי ישראל עליו השלום, רבי ישראל עליו השלום היה..
הוא היה מכיר אותי, הוא היה מגן עלי, כן, הוא היה, הוא, הוא ידע שאני לא כלום, כן
ואף על פי כן הוא ראה את העניו.., אני רוצה
ואני, ואני עומד נגד כל החכמים, נגד כל הגדולים ונגד.. כן, רק.. כן
אז, אז הוא, אז זה, זה היה לו ערך יותר מכל, מכל, מכל ה.. מכולם, כן
והוא קיבל אותי כמו מתנה, כן
בכל, בכל, בכל, בכל לב, בכל נפש, בכל.. כן, כן
כי רבי ישראל עליו השלום, אם נותנים, אם נותנים מסירות נפש זה יהיה כדאי?
למדן, כשרוני, (לא מבין)
כן, זה רבי ישראל היה יחיד, בלי רבי ישראל איש אחר לא היה, לא היה מק.. כל כך.. מה..
לא היה לו קשר כזה עם, מה? עם מי? (לא מבין)
כן, אבל רבי אברהם בן רבי נחמן, אם אני הייתי מתקרב אליו הוא לא היה מ.., היה מדבר איתי, כן
אבל, אבל לא, אבל לא באופן כזה כמו רבי ישראל, בקשר כזה, כן
[היה לו כח לראות את, את העניין של רבינו בכם, את ה..
הוא ראה כבר שהוא צריך אפילו ללכת לטבריה ממירון]
כן, כן
[הראו לו שיש ענין מאד מיוחד בטבריה]
כן, כן, השם יתברך סיבב שהוא..
[כן]
שהוא, שהוא הכניס בו
[כן]
הכניס בו אור שידע מה זה, מה שזה
[כן, שיהיה כאן משהו מיוחד לעתיד, משהו לכל עם ישראל]
כן, כן, כן
[הוא וודאי התפלל על גאולת עם ישראל כל הזמן ועל כל עניין]
בוודאי! הוא, הוא היה..
[כל הזמן רצה להתגעגע למצוא את הנקודה מה חסר בה את ה...]
כל הבכיות שלו בכל, בכל, בכל.. היה רק בשביל עם ישראל
[מה יהיה? מה יהיה?]
הוא הרגיש הצער מה שזה, מה שזה
הנפילות האלו, הכפירות והאמונות כזביות והשקר זה יותר גרוע מכל, מכל הייסורים שבעולם
והוא מסר את נפשו להשם יתברך, הוא התפלל על זה
כן, שהשם יתברך ירחם, שיתגלה דעת רבינו בעולם, ושיהיה הכל.. (לא מבין)
[כן]

הכל תלוי ברבינו, הכל, כל התורה והאמונה, וכל חיינו בעולם הזה ובעולם הבא
הוא רק רבינו! העולם לא יודעים מזה, כן
הם לא יודעים שרבינו הקדוש הוא סוד כזה, הוא פלא כזה
אפילו לברמנש הוא, הוא, הוא, הוא, הוא אומר שהוא חסיד ברסלב
אבל הוא, הוא מבין, "הוא חסיד ברסלב? שיהיה כבוד לרבינו, תהיה למדן
גמרא, פוסקים, כן
אבל, אבל "ליקוטי תפילת", "ליקוטי מוהר"ן", "ליקוטי הלכות", זה לא למדן, כן
זה חסידות", כן
גם כן, כן, על פי רבינו הקדוש, אם רואים האור של הגמרא
של, של, של, של כל, של כל, של כל התורה, כן
הקבלה והכל, ב"ליקוטי הלכות" יש כבר..
הוא, הוא מקשר את הקבלה עם, עם כל דין, עם כל דין, עם כל.. כן
והעולם היו צריכים להיות, להיות קבוע תמיד ב"ליקוטי הלכות"! כל הלומדים וכל העולם
כי רואים בזה פלא פלאות כאלה, איך הוא למד את הגמרא, איך הוא למד המדרש איך.. ו.. כן
.. אבל העולם לא יודעים, הם חושבים, יש "ליקוטי הלכות" כמו..
מה, מה? בשביל מה לי ה"ליקוטי הלכות"? חידושים, חידושים של חסידות
של, של, של קבלה? זה..
יש חס ושלום שאומרים שאנחנו עושים עבודה זרה מרבינו כל כך גדול
אבל.. זה אנחנו לא.. מה שאומר רבינו, שמה שגילה רבינו, הוא גילה..
הוא גילה רק טיפה מן הים מגדולתו, כלום
זה נעלם, נעלם, אבל הוא מוריד עצמו
קשה לי, "מאד היה קשה לי לרדת אליך"
הוא מוריד עצמו אפילו לישראל בער, "תלמידי היקר", "ועליך אמרתי"
אוי, אוי, אוי, אוי, אוי, אוי
אשרי מי ש.. האוזניים ששומעים דיבורים כאלה
אין בעולם, אין, אין, אין, לא נמצא בעולם דיבורים כאלה
מה שאני, שאני קיבלתי במסירת נפש מרבי ישראל ומכל, ומכל אנשי שלומנו
הזקנים, האנשי אמת, לא, לא כמו היום, היום..
אנשים, אנשים שרודפים פשוט אחרי כבוד וכסף וכל ה.. כן, כן
זה חושך!
[מישהו בדלת]
...{...}

...אתה לא יודע, אדרבא אני לא מכוון שאני, שאני, שאני סוד, שאני, שאני..
אדרבא אני מכוון האמת שאני, שאני..
במדרגה כזה, שאני מתבייש אפילו לדבר, כן
ורבינו הקדוש הוא כמו שכתוב בהלל:
"מאשפות", מאשפות מה זה? זה מאשפות, "מאשפות ירים אביון"
אביון..
[השתפכות הנפש מצאתם באשפות]
מאשפות, כן, 'ירים אביון'
אביון זה ממש אביון, אביון מן התורה וממעשים טובים ומהכל, בחכמה, וזהו, כן
כן, "מקימי מעפר דל", 'מקימי מעפר', מעפר זה אין יותר נמוך מעפר
עפר זה.. עצבות זה, זה מכונה בשם 'עפר'
'עפר' זה עצבות, זה.. עצלות ועצבות זה עפר
"מקימי מעפר דל"

"דל" זה ממש הוא אין לו כלום, דל אין לו, אין לו, אין לו כלום, כן
"מקימי מעפר דל"

ועוד, ועוד יותר..

[מאשפות]

"מאשפות ירים אביון", "ירים אביון", כנראה שאביון הוא יותר מדל
"מאשפות ירים אביון", כן, כן...]

...רואים, רואים איך יכו.. אנחנו רואים עכשיו שהקשר שלנו שהיה ביני לבין רבי ישראל
זה היה הכנה, הכנה לעכשיו

כל מה שסבלתי, הכל היה בשביל החתונה, (לא מבין)

וגם כן הפתק, הפתק זה גם כן, זה גם כן בין הדברים הפלאים

שאי אפשר לקבל, שאי אפשר להבין, שאי אפשר.. כן

ועניין הפתק, וזה הכל היה רבי ישראל

בלי רבי ישראל, לא היה ישראל בער, לא היה הפתק, לא היה שום דבר

לא, לא היה שבעה עשר בתמוז ולא היה..

[אומרים שעושים עבודה זרה מן הפתק אנשים]

כן

[אבל מה אנחנו עושים, אנחנו רוצים דפוס להדפיס את דעת רבינו בעולם

אין לנו שום ענין לפרסם את עצמנו חס ושלום, הפרסום של הפתק]

נו

[הוא רק בשביל להביא את חכמתו של רבינו לעולם]

כן

[להאיר את העולם בחכמה שלו]

כן, כן, וודאי

[וכל הפתק וכל הסוד של הפתק הוא בעניין הדפוס עיקר, עיקר הדפוס, נכון?

הוא עיקר, עיקר, עיקר הסוד שיתמלא העולם..]

רבינו הקדוש הוא, הוא, הוא הדפוס, שיתפשט..

[כן]

חכמתו בעולם, שיהיה הזמן שיקבלו

אם היה העולם מקבלים את רבינו למנהיג, שידעו שהוא המנהיג האמיתי, כן

היה כבר העולם, מזמן היה העולם מתוקן לגמרי, היה כבר ביאת המשיח והיה כבר ה.. כן

הכל תלוי ברבינו, כן

וזה אנחנו לא מבינים, יכול להיות שיתגלה רבינו

שיתקרב, שיתקרב נפשות כאלו שיש להם מח גדול, שיוכלו..

אחד יכול לקרב מליונים לרבינו, על ידי הדיבור שלו

אז כולם, כולם, אוי, אוי, אוי, "בְּנֵי נֶחֱמִי נֶחֱמָן", כן

כולם ישליכו את כל הכסף וכל התאוות וכל.. אנחנו רוצים, אנחנו רוצים..

[רבינו אמר, אבל רק משיח יוכל אחריו לקרב את כל העולם

זה יהיה משיח צדקנו שיהיה לו את כח הדיבור]

זה דברים נעלמים, הכל, הכל תלוי ברבינו

[אם נמצא נפש זה בוודאי...]

רבינו הקדוש אומר: "ביאת המשיח.."

[כן]

כן, ב"ספר המידות"

[כן]

"ביאת המשיח תלוי בהתקרבות, בהתקרבות לצדיק, לצדיקים"

[לצדיקים]

כן, רואים שזה, זה, זה יביא, יביא את הגאולה, יביא את ביאת המשיח
שיש דברים שאנחנו לא משיגים ולא מבינים, כן
אבל כל העולם הם רחוקים לגמרי, מה שהעולם רחוקים מהתורה, מכל..
כל, כל החילונים וכל הרחוקים וכל הפושעים
זה הכל בשביל שרבינו הקדוש הוא, {השכינה בגלות}
שרבינו הקדוש הוא מכי.. הוא, הוא..
העולם לא, לא יודעים ולא רוצים לדעת, הם, הם רוצים את התאוות אבל..
אבל כשיגיע הזמן וירגישו וידעו שהכל לא כלום, הבל
שלא.. כל התאוות וכל הכסף וכל הזהב, כמו המדינה של עשירות בה"בעל תפילה"
[יכול להיות שיבוא אדם שאפשר לקרב אותו לרבינו
שהוא לפני משיח צדקנו שיקרב אלפים אל רבינו, לפני שיבוא משיח?]
כן, כן, כן

[בדיבור יקרב לרבינו]

רואים עכשיו שכל העולם ממשיכים עצמם לרבינו, הם מתבטלים לרבינו
החילונים היו צריכים להתרחק מרבינו לגמרי, היו צריכים לבטל אותו
מה? הוא אומר: "חכמות לא כלום, {...} { } לא כלום ו..
רק, רק תורה ותפילה?", רק..
[....]

מה?, אבל, אבל רואים, הו, זה ה"בעל תפילה", הוא פילוסוף כזה, הם מתבטלים לגמרי
הם רואים השיחות שלו והתורות שלו
אפילו לפי, לפי מקומם, הם מרגישים, הו, לא היה בעולם חכם כזה, פילוסוף כזה
כן, הם מתבטלים, הם... הוא, הוא עושה אותם עפר, עפר ואפר, כן
כמו בחייו, המשכילים באומן..
[כן, כן]

הם נתבטלו לגמרי, הם נתבטלו לגמרי, והירש בער..
[הירש בער]

הוא היה, הוא היה הראש שלהם והוא היה אפיקורס, כולם היה אפיקורסים כאלה, כן
ורבינו הקדוש, הם רצו, הם, הם נתבטלו לגמרי, כן
וגם כן אנחנו ראינו בעולם, אפילו בזמן הזה, לפני, לפני חמישים שנה
היה הלל צייטלין ועוד, ועוד חכמים גדולים, סופרים
והם כולם, הם כולם..
[מרטין בובר]

נתבטלו, נתבטלו לרבינו
[כן]

מרטין בובר, (לא מבין)

הלל צייטלין הוא היה פילוסוף

[הוא עשה אבל באמת תשובה שלימה, כן?]

כן, בוודאי, והוא היה באומן על ראש השנה...

סוף קלטת 5א